YOKSULLUKTAN VARSILLIĞA -İSVEÇ-

Heyzel Tahsin YILMAZ

"En büyük kamu krizinde' olsun, tarımcıyı, en verimli kalkınmaya sağlamış, en eşit ücret siyasasını sürmüş, işçi sendikaları güçlü, varlığı omuzunu basıp vergisini en yüksek olan bir ülke İsveç (...). Türkiye ve seçim oyunlarıyla halkı bunlara politikacılarımız ekonomiler da, ülkemizdeki kapitalist bir ortamda bile halk için neler yapılması gerektiğini." Mahmut MAKAL

(Cumhuriyet, 2 Ağustos 1989)

GÜRKEM YAYINLARI-İSTANBUL

abana

SAYI 164 — MART 1990 — 500 LİRA

BELEDİYE'DEN ARSA ALANLARIN TAPULARI VERİLECEK

Belediye'den arsa satın [illegible] Tapularını düzenlenmesi alıp da, tapuyu bulunmaması için gerekli işlemlere geçen 15 kişiye tapuları verilecek [illegible] ve bastanlı.

"TİNİTİS" ADI "ABANA" OLMUŞ

Sabri YILMAZ

Abana'nın Temmuz 1989 sayısında, "Yeniden Keşfedilen D. [illegible]" başlıklı yazımda, Tıbbımızda P. Mona Büyükçyarcın, "Kadınlar Kavlıdan Tanıdığım Coğrafyam" adlı kitabından şu [illegible] de aktarmıştım: "Abana'nın ilkçağ yazarından, eski [illegible] adı ile Ekinevi [illegible] küçük şehri anlatılır."

Türkiye genelinde, ilçeyle ilgilendiğim araştırmalarımda [illegible] bilgilere ulaşmak, verileri bilgi ve belgelerim [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] İstanbul Büyükşehir'deki Sabri [illegible] Bu [illegible] "Ekinevi" de geçmiş [illegible] [illegible] [illegible] Hakkı Kazım [illegible] yukarıya aldığım P. Mona Büyükçyarcın yazılarının [illegible] bizlere sağlamasını beni [illegible] [illegible] Harmanlı (Harmanlı), "Apana" olmak, Ekinevi [illegible] "Ekinevi Ekinevi [illegible]" olmak çağrışımları [illegible] Abana "Ekinevi" [illegible] Harmanlı [illegible] "Apana" olmak geçiyor. Ekinevi'nin adı "Tinitis" olmuş.

Bu bilgileri [illegible] ve [illegible] [illegible] Abana'ya sandığımda, Abana Gazetesi de yeni düzenlemesiyle [illegible] ermişti. Bir [illegible] [illegible] Gazetesi'ne, [illegible] Ogün Eren Gürsoy'a, gazetenin [illegible] [illegible] Aldığım [illegible] [illegible]

"Bu ne biçim gazete!"

Tepkim [illegible]

"Siz ne biçim gazete [illegible]!" dedim. "Ana[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Gazetede [illegible] [illegible] [illegible]"

Gazetenin [illegible] Eren Bey, ilçelik bilgilerimi [illegible] Ogün Eren Beyin, Abana ve [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

abana'dan mektup var

KAYBOLAN GAZETELER

[illegible]

KARŞI GÜÇLER

[illegible]

ÖNLEM

[illegible]

YENİ SÜRDÜRÜMCÜLER

[illegible]

AYHAN KARAYALÇIN'IN SEÇTİKLERİ

Çalışanlara Ağa Gözüyle Bakmak...

TALİP APAYDIN

[illegible]

Çağımızın devleri ağalarla aynı düzeyde iş mi görürler olabilir mi?

[illegible]

En başta işçilerin bilinci

[illegible]

Her meslek dalı örgütlüdür. Ve hepsi de kendi alanlarında güçlü olarak söz sahibidirler. Bir yandan meslek mensuplarının çıkarlarını savunurken, öbür yandan toplumun ve devletin ilişkilerini düzenlerler.

Yalnız kendi iş kolları alanında değil, ülkenin ve dünyanın genel gidişi üzerinde de görüş belirtirler. Demokratik yaşamın gereğidir bu. [illegible] başka nasıl olur?

Bizde çalışan kesimin bu denli az ücret alması, sömürülmesi nasıl açıklanabilir? Dört kişilik bir ailenin aylık mutfak gideri, bugünkü fiyatlarla 450 bin lira civarında. Mutfak gideri genel giderlerin üçte biri olarak hesap edilir. Yani bu ailenin normal bir yaşam sürebilmesi için ayda bir milyon üç yüz elli bin lira geliri olması gerekir. Ülkemizde çalışan, ya da çalışmaya hazır olan insanların kaçta kaçı bu parayı kazanır? Fazla söze gerek yok, bugün asgari geçim ücreti iki yüz bin liranın altında. İlgili komisyon günlerce toplanarak, tartışarak böyle kararlaştırdı. Milyonlarca işçi bu ücretle çalışıyor. Nasıl insafsız bir sömürüdür bu? Çünkü çalışan kesime çağdaş bir yaklaşım içinde değiller. Başta devlet, tüm işverenler, ağa kimliği ile bakıyorlar çalışanlara.

Çağımızı yakalamak için

Bunun birçok nedenleri var elbet. Başta işsizlik. Çalışacak insanın çokluğu. İnsanımızın [illegible], bilinçsizliği. Örgütsüzlük. Gelirin belli ellerde toplanması ve paranın tek güç odağı haline gelmesi.

Çağdaş bir kapitalizm bile değil bu! Ağalık düzeni! [illegible] söz edilip duran demokrasi, insan hakları, eşitlik... çalışan insanlarımız için ne kadar uzak hâlâ!

Çözüm nedir? Önce örgütlenme özgürlüğü. Düşünme, söyleme, yazma özgürlüğü. Kendimiz için istediğimiz ve kullandığımız hakları başkalarına da tanıyabilmek. Bunu içimize sindirmek. Yani gerçek demokrat olabilmek. O zaman göreceğiz, ne büyük haksızlıklar sürüp gitmekte gözlerimizin önünde. Çalışan, üreten, ama sömürüldüğü için yoksul yaşayan şu "sevgili halkımız" için ne yapmalı, ona nasıl davranmalı, herhalde bugünkünden çok değişik bir durum çıkacak ortaya. Daha çağdaş ilişkiler sergilenecek. Gerçek demokrasiyi yaşamadan çağımızı yakalamak olası değil.

abana
SİYASAL GAZETE
Her Ayın Başında Çıkar
KURULUŞU
25 Ocak 1979
ÇIKARAN
Tahsin YILMAZ
GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Hayati Tahsin YILMAZ
YAZI İŞLERİNDEN SORUMLU YÖNETMEN
Erdoğan YORGANCI
BASKIYA HAZIRLAYAN
Mehmet [illegible]
ADRES
ABANA GAZETESİ
37970 ABANA
Telefon: [illegible]
İSTANBUL TEMSİLCİLİĞİ
Tahmisdar Sokak, 5
KÜÇÜKPAZAR
Telefon: (1) 513 42 32
SÜRDÜRÜM
HER İSTEYENE
PARASIZ YOLLANIR
(Yurtdışına Yollanmaz)
ÖZEL DUYURULAR
Başlık Yanı 25.000 TL
Öteki Duyuruların
Sütun Santimetresi
İç Sayfalar 2.000 TL
Arka Sayfa 3.000 TL
Birinci Sayfa 6.000 TL
DİZGİ, BASKI VE SAYFA DÜZENLERİ
[illegible] YAYINEVİ
İstanbul
Tel: 513 42 32

ULUS BASINDA ABANA Kastamonu Çevreyiyor Doğruluğu

TAÇ

İlk Çağda Kastamonu, İnebolu ve Abana

Prof.Dr. Bilge UNAR

I. Kastamonu

Kastamonu adının kökeni ve anlamı bilinmiyor. Sözcük, Hellen dilinden gelmez ve o dilde anlamı yoktur. Kastamonu sözcüğünün, bu yörede büyük toprak sahibi feodal beyler durumunda bulunan Komnenos'lar dolayısıyla, Kastron Komnenou (Komnenos Kalesi) adından bozma olduğu, olabileceği düşüncesinin de hiçbir dayanağı bulunmamaktadır. Bu düşünce, Bizanslı tarihçilerin, hem de Komnenos'lar dönemi Bizanslı tarihçilerinin yapıtlarında Kastamon adı geçtiğine, kent böyle anıldığına göre, yanlıştır.

Kastamonu kenti çevresinde, İÖ 1300 dolaylarında bile bazı yerleşmeler bulunduğu biliniyor. Hatta, Kastamonu kalesinin çevrildiği alan içinde ve yakınlarında birçok kaya mezarı vardır.[1] Ancak, ilkçağda burada bir kent var mıydı, var idiyse adı neydi, bilmiyoruz. Ramsay[2], Kastamonu'nun ilkçağ sonu ve ortaçağ boyunca yapılmış kilise örgütü kurultaylarına (konsil'lere) hangi kent piskoposlarının katıldığını gösteren tutanaklarda başka bir ad (kentin eski adı) altında yazılmış olabileceğini ve Dadybra adlı ilkçağ kentinin belki de Kastamonu olduğunu öne sürmektedir. Oysa, yakın zamanda yayınlanan değerli bir araştırma yapıtında[3] kapıtlandığı üzere, Dadybra, bugünkü Safranbolu'nun yerindeydi. Dadybra adı, Türk ağzında Zâlifre'ye dönmüştü, kasabaya Borglı (burç'lu)[4] da deniyordu. Nitekim Yazıcızade tarihinde, Candaroğlu Beyi I. Süleyman Paşa'nın başarılarıyla ilgili yerde, "Borglu kalesini, o zaman Zâlifre derlerdi, aldı" derken kaydedilen, şimdi Safranbolu dediğimiz kasabadır. Borglu adı, ünce, Anadolu'da pek çok başka örneği de bulunduğu üzere (karş. Keciborlu, Uluborlu) Borlu'ya dönmüşken sonra Bolu oldu ve kasaba, safran (eski deyişle, zağfiran) yetiştiriciliği yüzünden, önceleri Zağfiran Borlu, daha sonra Zağfiran Bolu diye anıldı.[5] Demek ki, Kastamonu, ilkçağ Dadybra kentinin geç dönemlerde taşıdığı ad değildir.[6]

Ancak yerini şimdi saptayamadığımız bazı ilkçağ Paphlagonia kentçikleri vardır ki Kastamon/Kastamonu, bunlardan birinin ortaçağda aldığı ad olabilir. Bunlardan biri, Sora'dır; Dadybra gibi Sora da İS 2. yüzyılda para basmıştı.[7] Ramsay, bunun, Safranbolu'dan yarım günlük yürüyüş uzaklığında, güneydoğu ilçesinde bulunan Zora'nın yerinde olabileceğini söyler.[8] Oysa, oralarda Zora köyü yoktur; yalnız Karabük'ün 10 km. güneyinde bir Zara Köyü vardır[9]; bunun şimdiki adı Akören Köyüdür.[10] Yerlilerinin belirttiğine göre, Akören adına rağmen bu köyde ve yakın çevresinde kesinlikle tarihsel kalıntı bulunmamaktadır. Diğer yandan, Kiepert'den geniş ölçüde yararlanılarak hazırlandığını bildiğimiz Codex Kultur-Atlas haritasında, Kastamonu, ilkçağın (bir ara Germanicopolis diye anıldığı belirtilen) Sora kenti olarak işaretleniyor.

Bizans İmparatoru, Komnenos'lar soyunun kurucusu I. Isaakios (1057-1059), daha imparator olmadan önce, son Bulgar kralı Wladislaw'ın kızı Katharina ile evlenmiş ve çok büyük bir zenginliğe kavuşmuştu. Kendisinin Kastamonu yöresinde geniş toprakları vardı ve oraların feodal beyi durumunda idi, üstelik Kastamonu'da oturuyordu.

Kastamonu Kalesi, Bizans imparatorluğunun son güçlü dönemi olan Komnenos'lar döneminden, 12. yüzyıldan kalmadır. Sonradan birçok kez onarılmış, yenilenmiş; ancak 1943 depreminde önemli ölçüde yıkıma uğramıştır. Kentteki en gösterişli tarihsel kalıntı bu kalede. Yapımında, ilkçağ mimarlık yapılarından alınma parça kullanılmamıştır. Oysa, Kastamonu'da ilkçağda dahi bir yerleşme bulunduğu, oradaki antısal kaya mezarlarıyla kanıtlanıyor.

Sözü geçen kaya mezarlarının 3 tanesi, İsmail Bey Camii bitişiğindeki Şehinşah Kayası denen kaya blokunun çeşitli yüzlerine oyulmuştur. Ayrıca, kentin diğer ucunda, güneybatısında, Safranbolu yönünden gelirken girişinde, Olukbaşı semtinde, Endüstri Meslek Lisesi (Sanat Okulu)'nun yanıbaşında denecek kadar yakınında, bir sokak girişinde sol yanda Oyulmuş Kaydıdonea görkemli bir kaya mezarı vardır. Bunun antısal ön yüzü bir tapınak ön yüzüne benzetilmiş ise de sütunları zamanla aşınmıştır. Bütün bu kaya mezarları, İÖ 700 dolaylarına tarihlenmektedir.[11]

Kastamonu'da, yörenin bulduntularını sergilendiği bir müze de vardır.

Sanat Okulu bitişiğindeki kaya mezarı kompleksinin antısal ön yüzü.

II. İnebolu ve Abana

İnebolu'nun ilkçağda taşıdığı, bildiğimiz en eski adı Abonou Teikhos'dur. Bu ad, Hellen dilinde, Abon'un Hisarı anlamına gelir. Ancak, Abon sözcüğünün Hellen dilinde anlamı yoktur. Bu sözcüğün, pek yakındaki Abana kasabamızın adıyla benzerliği ilgi çekicidir. Abana sözcüğünün de Hellen dilinde olsun, dilimizde olsun, anlamı yoktur. Sözcük, -na bitişinin gösterdiği üzere, İÖ 2. binyılın en yaygın Anadolu dili olan Luwi dilinden ya da buna yakın husumlüğü olan, İÖ 1. binyılın Anadolulu Kappadokia/Pontos/Paphlagonia dilinden gelmedir.

Abana adındaki kök sözcük, aba/apa'dır. Bunun eski Anadolu dillerindeki anlamını saptayabilmiş değiliz.[12] Kök sözcüğü pek çok Anadolulu tarihsel coğrafya adı içinde görüyoruz. Örneğin:

1° Hitit belgelerinde bir Aba kenti anılıyor.[13]

2° Banaba, ilkçağ Issauria'nın kuzeybatısında, baskın olasılıkla Pamphylia sınırı üzerinde bir bölgenin adıydı.[14]

3° Keretapa[15]; Güneybatı Phrygia'da, Burdur iline bağlı ilçe merkezi Yeşilova'nın 2 km. kuzeybatısında bulunan Kayadibi Köyü'nün yerinde idi.[16]

[1] *Mehmet Akok*, Kastamonu şehri tarihi iç kalesi (Belleten, c.9, 1945, s. 401-404).

[2] *Ramsay*, Anadolu'nun tarihî coğrafyası, çeviren Mihri Paktay, MEB Yayını, İstanbul 1960, s.67.

[3] *Halûk Yepizoğlu*, Safranbolu, Karabük 1982, özellikle s.34-37.

[4] Kastamonu adı, Osmanlı devletinin Kastamonu Vilâyeti Salnâmesi (Yıllığı) adlı yayınlarda, 1878 salnâmesine kadar, Kasaba-i Zağfiran Borlu diye; daha sonraki ilerde, Kasaba-i Zağfiran Bolu diye geçmektedir.

[5] Borg sözcüğü, 12. ve 13. yüzyılda gerek Bizanslıların gerek Anadolu Selçuklularının hizmete aldığı Latin paralı askerlerinin dilinden kalmadır. Bu sözcüğün Almancadaki Burg, Fransızcadaki bourg, İngilizcedeki borough, çağdaş Farsçadaki burc ve Hellen dilindeki pyrgos ile husum olduğu açıktır.

[6] *Osman Turan*, Selçuklular zamanında Türkiye adlı yapısında (İstanbul 1971; s.219,261,529) Dadybra, Zalifre, Safranbolu'nun aynı kent olduğu konusunda hiç duraksama göstermez.

[7] *Ramsay*, s.211 dn.3.

[8] *Ramsay*, s.355 dr.1.

[9] Türk Ansiklopedisinde Bolu başlığına bkz.

[10] Türk Ansiklopedisinde Çankırı ve yakınları başlığına bkz.

[11] *Ruge/Bizer*, RE c.XVIII/4 sonu ekinde "Paphlagonia" maddesi, s. 2513 satır 30.

(Sonu: 4'de)

okullarımız ve camilerimiz

İbrahim Pençik

Selâhattin KETENCİ

Çevrenin en eski yerleşim birimlerinden olan Hacıveli, adını Hacı Veli'den alarak "Hacveli" olmuş ve zamanla "Hacıveli"ye dönmüştür.

Hacı Veli, bugünkü Kalkınma Koyunun Hacıveli mahallesinden ölüp, denizdeki uçuşmuş.

Söylentiye göre, Hacı Veli'nin 18 oğlu ve 18 gemisi varmış. Bir gün Kalkınma'dan Hacıveli'ye varınca, denizde demirli bulunan 18 geminin bu karak oynamış.

"Bundan böyle yolculuk görmeyecekler!"

Anı 18 geminin de batırarak ilim adamlarının bulgularıyla bu olumsuzluk çözülmüş. Geçim sıkıntısına düşüp, elinde gerekenleri satmış. Kalkınma'dan Hacıveli'ye çıplak ayakla inmiş, camiyi arkasında çarıklarını giyip, Abana'ya böyle gelmiş.

Hacıveli'nin geçmişine Hacı Veli'nin oğullarını gömüt taşları ayk tutmaktadır. Hicri 1220 (1814).

CAMİ

Camiyi yapım tarihi de 1814'tür. Camiyi Hacı Yusuf'un yaptırdığı ya da onarttığı söylenir.

İki yüzyıla yaklaşan bu tarihsel cami çeşitli zamanlarda onarılmıştır.

Abdullah Aznavur (100), 1968'de kapıdan dersinde onarım işlerini yürütmüş; Hacı Bahattin Yorgancı'nın çıkışı ve parasal katkısıyla onarım tamamlandığı kaydedilmiştir.

Hacıveli'yi Kalkınma ve Güzelleştirme Derneğinin yardımlarıyla camiyi nakıcılı ile içinde, gücüne bakan iç hayatı düzenmiştir. Şadırvanı, okuma odası ve tuvaleti yapılarak hayatlanmıştır. Bahattin'in Osman Yorgancı ile Oksal'ın Ismail Yorgancı, camiyi gerçeyi dışındaki iç duvarlarına ahşap kaplama (lambri) yapıtırı çıkardı.

Camiyi en büyük ekiği, minaresinin çamiyle olmuş. iç kısmının tuğlasıyla da boyası gerekenleri ve cami evinin olmamasıdır. 19 Temmuz'da (1989) Hacıveli'yi temsil eden bir kurul, Abana Belediye Başkanına giderek, bu dert ve dilekleri dile getirdi. Belediye Başkanı Şevket Yorgancı, cami evinin yerinin belirlenmesi için Hacıveli'ye gelerek, incelemelerde bulundu.

OKUL

Hacıveli okulu da, çevrenin en eski yapılarındandır. 1935'te Mustafa Yorgancı'nın çabası ve öncülüğünde, çevre köylerin de yardımlarıyla 7.500 metrekarelik bir alan üzerine kurulduğu, 1988-89 öğretim yılı sonunda, bu ilkokulu bitirenlerin sayısı 235'e ulaştı. Luşmanı 1942'de yapıldı. 1976-77'de okul ve luşman onartılarak ürünleri kiremitlenmiş, elektrik ve suya sağlanmıştır.

Okulun uygulama bahçesinde çeşit çeşit yemiş ağaçları bulunmaktadır.

Hacıveli Okulu

ABSTRE

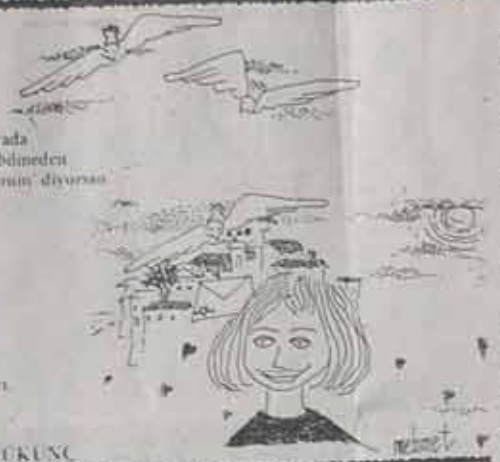

Bir başka nurgâr eser Abanu sahillerinde
Anu yavaş, ama hızlı.
Derdini unutmak istiyorsan eğer,
Bir başka huzur arıyorsan şu olumlu dünyada
'Doğumla ölüm arasında ne halt ettiğimi bilmeden
yaşıyorum' diyorsun.

Dersinden zayıf almış bir öğrenci isen,
Ya da sevdiğinden şut yemiş bir âşık...
Koy bizim sahillere.
Bizim sahiller sessiz.
Bizim sahiller sakin.
Bizim sahiller tüm dertlerin şifası gibi
Derin ve karanlık.
Bizim sahillerdeki dalga sesleri
Sanki sessizliğin ta kendisi.
Bu dalga sesleri genç bir kızın kalp atışları
Sahillerde dizi dizi çakıl taşları.
Ayağın, dertlisin, öğrencisin gözyaşları.

Murat YÜKÜNÇ

GEÇEN AY YITIRDIĞIMIZ SABRİ KALAFAT, ABANANIN ON BEŞ YILLIK CEZALILIK DEVRESİNDE (1954-68) ABANANIN EKONOMİK YAŞAMINDA ETKİLİ OLMUŞ KİŞİLERİN BAŞINDA GELİR.

YAŞAMININ SONUNA DEK BEDEN GÜCÜYLE ÇALIŞTI.

GAZETEMİZİN, CEZALILIK DÖNEMİ KİŞİLERİNİ DEĞERLENDİRMEK AMACIYLA, 9 AĞUSTOS 1970'TE, SANDIK KURARAK YAPTIRDIĞI "ON BEŞ YILIN ABANALISI" SEÇİMİNDE 3. SEÇİLEREK ABANAYA YARARLI OLDUĞUNU KANITLAMIŞTIR.

AŞAĞIDA, KENDİSİYLE YAPTIĞIMIZ VE 15 ŞUBAT 1978 TARİHLİ GAZETEMİZDE YAYIMLANAN BİR KONUŞMANIN TIPKICEKİMİNİ OKUYACAKSINIZ.

ANISI ÖNÜNDE SAYGIYLA EĞİLİRİZ.

ARAMIZDAN BİRİ:

SABRİ KALAFAT

Sayın Sabri Kalafat, bu [illegible] ne zaman geldiniz Abana'ya?

— 1956'da geldim.

— İstanbul'da ne iş yapıyordunuz?

— İstanbul'da fakat [illegible] ve el aletleri imalatı yapıyorum.

Kendi başınıza mı, bir ortaklık mı?

— Kendi başıma.

— İstanbul'daki işinizi niçin bırakarak, Bast etmedi mi?

— Bizim esas etmedi [illegible] de başka işlere [illegible] dedik. Abana'ya [illegible] Abana'da [illegible] Amerika'ya [illegible] düşünüyü. O sırada [illegible] yolunuz?

— [illegible] Abana'ya [illegible] Kurtuluş'ta [illegible] bakı atelyesi alıp [illegible] çıktık. O [illegible] bir şey çıkmadı. Bundan sonra [illegible] yapmaya başladık. Üç yıl kadar çalıştıktan sonra onu da bırakıldı.

Kaç yıl çalıştınız Abana'ya [illegible] hanımlarda.

20 - 25 kişi kadar [illegible] en lüks dönemiydi.

— Fabrikayı kapatmanızın nedenleri?

— Benim zamanımda kapatılmadı. Biz [illegible] ortaklık. Nurettin Yeğin [illegible] Şekerci'ydi eski ortaklar. Kapatılma nedenlerini onlar [illegible] bırakıldı [illegible]

[Sonrası: Hayati Tekin Yılmaz'a ya da onu [illegible]

— Bunu makara yapımına başladınız?

— Evet, epeyce bir zaman da makaracılıkla vakit geçirdik.

— Makara'lık Abana'nın en [illegible] devresinde ortaya başlamasına bilir. Aklınıza nereden mi geldi bu iş?

[illegible] yüzünden, [illegible] bir iş yapmak [illegible] O sırada bir ar-

[illegible] Kurtuluş'ta [illegible] bakı atelyesi alıp [illegible] çıktık. O [illegible] bir şey çıkmadı. Bundan sonra [illegible] yapmaya başladık. Üç yıl kadar çalıştıktan sonra onu da bırakıldı. Ve [illegible]

Onara [illegible] çoğaldı bu [illegible] atelyeleri Abana'da. Çoğaldı. Zamanla yeni atelye oldu. Çoğunu ben kurdum bunların.

Bu kaç yıl çalıştınız kendi makara atelyeniz?

— Yirmi yıl kadar. [illegible] 20 yıl [illegible] Kaç kişi çalıştırdın makara atelyelerinde?

— Yeni atelyeye [illegible] çalışıyorlar.

Şimdi?

— Şimdi iki atelye var [illegible] Sekiz altı kadar [illegible]

— Şimdi ne yapıyorsunuz?

— Tamir da. Gönüldükü arada sırasıyla Abana'ya [illegible] [illegible] Makarasında [illegible] [illegible] [illegible] kaldı.

— Gelecek ilişkilerinden ale eder misinizle bir [illegible]

— Gelecek [illegible] yılı [illegible] atelye alabilir, [illegible] Ulat yok yazın çalışı [illegible] kapattık [illegible]

[illegible] bir kanun [illegible] vermeyi bir düşünüyor [illegible]

Ben düşünmedim ve [illegible] [illegible] [illegible] Lastikmanın gençler [illegible]

— Yeni delikanlılarınız var?

— Yakında yeni bir [illegible] yapıyorum.

— Ne iş?

— Hele ya meydana [illegible] ayrı [illegible]

— Başka bir diyeceğiniz [illegible]

— Teşekkür ederim.

GELECEK SAYIMIZ DAKİ KONUĞUMUZ MUSTAFA ŞENOL

İLK ÇAĞDA KASTAMONU İNEBOLU VE ABANA

(Başı 3'te)

4° Zanapa Çayı, Toros'ların Aydos Dağları'ndan inen Zanapa Çayı, Ereğli kuzeyinde bazı bataklıklardan geçer, Ereğli'nin 15 km. kadar batısındaki Ak Göl denen bataklık, sazlık alanında son bulur.

5° Hitit belgelerinde, II. Mursili'nin Arzawa seferi anlatılırken adı anılan, düşman kralının başkenti Apasa (sonraki Ephesos?)

6° Mursili'nin bu sefer sırasında uğradığı bir Arzawa kenti, Sallapa.

7° Troas'daki ilkçağ köyü ya da kentçiği Aba. Çanakkale ili Ayvacık ilçesi Baharlar Köyü'nde bulunan bazı yazıtlarda adının geçtiği görülmüş ise de kalıntıları ve hatta yeri saptanamamıştır.

Başka örnekler de verebilirim; sözü uzatmamak için bu kadarla yetiniyorum.

Abana adı, anlamını bilmediğimiz bu aba/apa kökü ile, anlamda adlardan sıfat türetmeye yarayan ve Türkçemizdeki -sel takısının işlevini gören; ama yurt adı türetmekte de kullanılan (bu bu amaçla daha çok -lı takısından yararlanırız) wana/ana takısından[17] oluşmuştur. Aba Yurdu demektir.

Abana adının gerçekten Luwi kökenli olduğunun bir kanıtı daha vardır. Luwi dilinden gelme adlara pek bol sayıda rastlanan batı Suriye, Lübnan, Filistin yöresinde bu Abana adını da görüyoruz. Abana, Şam yakınından geçen ve şimdi Barada denen ırmağın Tevrat'da[18] rastladığımız tarihsel adıdır.[19]

Abana kasabamızın adının Luwi dilinden geldiğini ve (Inebolu'nun eski adı Abonou Teikhos/Abon Hisarı deyişi içinde bulunan) Abon adının da bununla bağlantılı olması gerektiğini öne sürmek, kuşkusuz, aynı zamanda, Abana kasabası tarihçesinin ilkçağa uzandığını da öne sürmek anlamına gelir ve bunun kanıtını göstermemiz beklenir. Bunun kanıtı vardır ve Abana Lisesi bahçesinde durmaktadır. Orada duranlar, ilkçağdan kalma 4-5 mimarlık yapısı parçası ile, geç Bizans çağından bir kilise vaftiz teknesidir. Bunların çoğu, özellikle en gösterişli bulunduğu olan Korinthos türü sütun başlığı, bugünkü Abana'nın içinde, şimdiki çarşı ile Abana Çayı arasında çıkmıştır.

Abonou Teikhos, Strabon çağında, IS 1. yüzyıl başında küçük bir kasaba idi.[20] Sonradan, Antoninus'lar döneminde, 2. yüzyılda, burada ortaya çıkan düzmece peygamber Alexandros, hayli gelişmiş olan kasabada, gelecek bildirimi (kehanet) de yapılan bir Asklepios tapınağı kurdu. Abonou Teikhos, bu Alexandros'un girişimleriyle yönetim örgütü açısından kent durumuna yükseltilip Ionopolis (Ion Kenti; oysa, kentin Ion soyundan Hellen'lerce kuruluğu inancı da uydurma idi) adını aldı; İmparator Lucius Verus'dan Geta'ya kadar geçen dönemde o adla para bastı. Kentin, Ionopolei'nin (Ionopolis'lilerin) yazımın taşıyan paralarından başka, yine Roma egemenliği döneminden kalma, üzerinde Abonoteikhneiton (Abonou Teikhos'luların) yazısı bulunan paraları da saptanmıştır. Demek, o dönemde, her iki ad kullanılıyordu.

Şimdiki durumuyla, İnebolu kasabası, İnebolu Çayı'nın ağzında, hem doğu hem batı yakaya yayılmış bulunuyor. Batı yakada, kıyıdaki Ömer Kaptan Sokağı kıyısında yani bu sokağın kıyıdaki caddeye bağlandığı yerde duran bir sütun altlığı, görebildiğim tek ilkçağ kalıntısıdır. Zaten Kastamonu 1973 il yıllığı, kasabada görünür ilkçağ kalıntısı bulunmadığını belirtmiştir. Ortaçağ kalıntısı olarak da yalnız, aynı yerde, bir yamaç yukarıda, halkın kale dediği önemsiz bir sur ya da destek duvarı parçası vardır.

[17] Luwi dilinde, "yer, yurtdışı" anlamında bir apa sözcüğünün bulunduğunu biliyoruz (*Laroche*, Dictionnaire de la langue luwite, s.28). Aynı sözcük, tarihsel coğrafya adlarında değişik bir anlam taşıyor olsa gerektir (Türkçe yan sözcüğünün coğrafya adlarında ova anlamında olması gibi).

[18] *Hayri Ertem*, Coğrafya adları dizini, s.1.

[19] *Romsey*, s.426 No.87.
Romsey, s.146 No.9.
Lenar, Phrygia, Akbank Yayını, s.6.
Kars. Lukkawana, Lukka Yurda (sonra Lykaonia); Hattiwana, Hatti Yurda (sonra bir yerde Kataonia diğer bir yerde Hetteni). Yawana, anakara yöresi, ada olmayan yöre (sonra Iaonia, daha sonra Ionia).

[20] Tevrat, II. Krallar, V 12.

[21] Pauly-Wissowa RE, Chersonthos maddesi No.8.
Strabon, 12 III 10.